

دانشکده علوم توانبخشی

طرح دوره اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد

عنوان درس: اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد

مخاطبان: دانشجویان ترم پنجم کارشناسی گفتار درمانی

مدرس: دکتر امیر شیانی

نیمسال تحصیلی: ۱ - ۵ - ۴

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: یک واحد نظری - یک واحد عملی

پیش نیاز یا همزمان:

۱- فیزیولوژی و نوروفیزیولوژی دستگاه گفتار و شنوایی

۲- رشد و تکامل گفتار و زبان

هدف کلی درس آشنایی با جنبه های طبیعی و غیر طبیعی اجزا و عملکردهای دستگاه حرکتی گفتار و دستیابی به توانایی در ارزیابی و درمان اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد با باور بر بهبودپذیری این اختلالات در سایه استفاده بهینه از توانایی جسمی و حرکتی و یادگیری مراجعین

اهداف کلی جلسات (رئوس مطالب نظری)

- ۱- آشنایی با الگوهای طبیعی، پایه ها و مسیرهای عصبی در کنترل حرکتی گفتار
- ۲- آشنایی با الگوهای غیرطبیعی کنترل حرکتی گفتار در گفتارفلجی و کنش پریشی گفتار در دوران رشد
- ۳- آشنایی با تعریف و طبقه بندی اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد
- ۴- آشنایی با ویژگی های گفتاری و غیر گفتاری انواع اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد (آپراکسی گفتار، گفتار فلجی اسپاستیک، ...).
- تشخیص افتراقی آنها از یکدیگر
- ۵- آشنایی با معاینه و ارزیابی اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد (ارزیابی های حرکتی، گفتاری، قابلیت فهم گفتار)
- ۶- آشنایی با تعیین اهداف درمانی برای انواع اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد
- ۷- آشنایی با اصول کلی درمان در اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد
- ۸- آشنایی با رویکردهای درمانی در انواع گفتار فلجی در دوران رشد
- ۹- آشنایی با رویکردهای درمانی در آپراکسی گفتار در دوران رشد

رئوس مطالب عملی:

۱- ارزیابی و معاینه اندامهای گفتاری

۲- معاینه زیرسیستم های تولید گفتار شامل :

- دستگاه تنفسی برای تولید گفتار
- معاینه دستگاه کامی-حلقی
- معاینه دستگاه تشدید
- معاینه دستگاه تلفظ
- معاینه آهنگ گفتار

۳- غربالگری اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد

۴- انجام روش های درمانی نقائص زیرسیستم های تولید گفتار شامل :

(الف) روش های درمان نقایص تشدید: (تمرین های کاهش سرعت گفتار ، تمرین های افزایش بلندی صدا)

(ب) روش های درمان نقایص آواسازی : (تمرین های فشاری، تمرین چرخش سر و فشار غیرمستقیم به حنجره، تمرین آرام سازی سر و گردن، تمرین شروع آسان آواسازی)

(ج) روش های درمان نقایص تنفس: (تمرین بازدم آهسته و کنترل شده، تمرین صحبت کردن سریع با بازدم، تمرین توقف سریع آواسازی)

(د) روش های درمان نقایص تولیدی: (تمرینات کشش عضلات تولیدی، تمرینات تغییر جزیی همخوانها، تمرین همخوانهای اغراق آمیز، تمرین ضربه زدن با دست یا انگشت)

(ذ) روش های درمان نقایص آهنگ گفتار : (تمرینات تغییر تکیه، تمرینات دامنه زیر و بمی، تمرین منحنی آهنگ، تمرین تجزیه گفته ها بر اساس ساختار نحوی)

۵- انجام انواع روش های غیرگفتاری کنترل حرکتی شامل ماساژ،دستورزی،PNF وتعادل

۱- هدف کلی جلسه اول:

دانشجو الگوهای طبیعی، پایه ها و مسیرهای عصبی در کنترل حرکتی گفتار را یاد بگیرد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- الگوهای طبیعی کنترل حرکتی گفتار را بشناسد
- پایه ها و مسیرهای عصبی دخیل در کنترل حرکتی گفتار را یاد بگیرد
- نقش کاربردی ساختار و مسیرهای عصبی در گیر در کنترل حرکتی را بداند.

۲- هدف کلی جلسه دوم:

دانشجو الگوهای غیرطبیعی کنترل حرکتی گفتار در گفتارفلجی و کنش پریشی گفتار در دوران رشد را یاد بگیرد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- با انواع الگوهای غیرطبیعی کنترل حرکتی گفتار آشنا شود
- علائم الگوهای غیرطبیعی حرکتی کلامی در دیز آرتری را بداند
- علائم الگوهای غیرطبیعی حرکتی کلامی در آپراکسی رشدی را بداند

۳- هدف کلی جلسه سوم:

دانشجو با تعریف و طبقه بندی اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد آشنا شود.

در پایان دانشجو قادر باشد

- تعریف اختلالات حرکتی کلامی را بداند
- با انواع طبقه بندی های اختلالات حرکتی کلامی آشنا شود

۴- هدف کلی جلسه چهارم:

دانشجو ویژگی های گفتاری و غیر گفتاری انواع اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد (آپراکسی گفتار، گفتار فلجی اسپاستیک،...)، تشخیص افتراقی آنها از یکدیگر بشناسد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- با علائم غیر کلامی انواع اختلالات حرکتی آشنا شود
- ارتباط علائم کلامی و غیر کلامی را بداند
- نحوه تشخیص افتراقی انواع اختلالات حرکتی کلامی را بر اساس موارد پیش گفت یاد بگیرد

۵- هدف کلی جلسه پنجم:

دانشجو نحوه معاینه و ارزیابی اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد (ارزیابی های حرکتی، گفتاری، قابلیت فهم گفتار) را یاد بگیرد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- نحوه معاینه اندامهای گفتاری و دهانی حرکتی را یاد بگیرد
- نحوه ارزیابی انواع اختلالات حرکتی کلامی رشدی را یاد بگیرد

۶- هدف کلی جلسه ششم:

دانشجو نحوه تعیین اهداف درمانی برای انواع اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد را یاد بگیرد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- با اولویت گذاری برنامه درمانی آشنا شود
- نحوه تعیین اهداف بلندمدت را بداند
- برای کوتاه مدت برنامه درمانی مراجع را بتواند هدف گذاری کند

۷- هدف کلی جلسه هفتم:

دانشجو اصول کلی درمان در اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد را یاد بگیرد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- با اصول کلی درمان در اختلالات حرکتی کلامی آشنا شود
- اصول کلی درمان در انواع دیزآرتری رشدی را بداند
- اصول کلی درمان در آپراکسی رشدی را بداند

۸- هدف کلی جلسه هشتم:

آزمون میان ترم

۹- هدف کلی جلسه نهم:

دانشجو نقش رویکردهای درمانی در انواع گفتار فلجی در دوران رشد را یاد بگیرد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- با نقش انواع رویکردهای درمانی در اختلالات حرکتی گفتار آشنا شود
- کاربرد انواع رویکردها را در درمان دیز آرتری یاد بگیرد

۱۰- هدف کلی جلسه دهم:

دانشجو نقش رویکردهای درمانی در آپراکسی دوران رشد را یاد بگیرد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- کاربرد انواع رویکردها را در درمان آپراکسی رشدی یاد بگیرد
- بتواند روشهای درمانی گوناگون را براساس هریک از رویکردها طراحی کند

۱۱- هدف کلی جلسه یازدهم تا پانزدهم:

- کار عملی

جدول زمانبندی درس اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	۴۰۴/۰۷/۰۷	آشنایی با الگوهای طبیعی، پایه ها و مسیرهای عصبی در کنترل حرکتی گفتار	دکتر امیر شیانی
۲	۴۰۴/۰۷/۱۴	آشنایی با الگوهای غیرطبیعی کنترل حرکتی گفتار در گفتارفلجی و کنش پریشی گفتار در دوران رشد	دکتر امیر شیانی
۳	۴۰۴/۰۷/۲۱	آشنایی با تعریف و طبقه بندی اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد	دکتر امیر شیانی
۴	۴۰۴/۰۷/۲۸	آشنایی با ویژگی های گفتاری و غیر گفتاری انواع اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد (آپراکسی گفتار، گفتار فلجی اسپاستیک،...)، تشخیص افتراقی آنها از یکدیگر	دکتر امیر شیانی
۵	۴۰۴/۰۸/۰۵	آشنایی با معاینه و ارزیابی اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد (ارزیابی های حرکتی، گفتاری، قابلیت فهم گفتار)	دکتر امیر شیانی
۶	۴۰۴/۰۸/۱۲	آشنایی با تعیین اهداف درمانی برای انواع اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد	دکتر امیر شیانی
۷	۴۰۴/۰۸/۱۹	آشنایی با اصول کلی درمان در اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد	دکتر امیر شیانی
۸	۴۰۴/۰۸/۲۶	آزمون میان ترم	دکتر امیر شیانی
۹	۴۰۴/۰۹/۰۳	آشنایی با رویکردهای درمانی در انواع گفتار فلجی در دوران رشد	دکتر امیر شیانی
۱۰	۴۰۴/۰۹/۱۰	آشنایی با رویکردهای درمانی در آپراکسی گفتار در دوران رشد	دکتر امیر شیانی
۱۱	۴۰۴/۰۹/۱۷	کار عملی	دکتر امیر شیانی
۱۲	۴۰۴/۰۹/۲۴	کار عملی	دکتر امیر شیانی
۱۳	۴۰۴/۱۰/۰۱	کار عملی	دکتر امیر شیانی
۱۴	۴۰۴/۱۰/۰۸	کار عملی	دکتر امیر شیانی
۱۵	۴۰۴/۱۰/۱۵	کار عملی	دکتر امیر شیانی

روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی: تخته وایت برد، مایک، رایانه، ویدئو و پروژکتور

سنجش و ارزشیابی :

۱- ارزشیابی تکوینی : ارزشیابی دانشجو بر اساس حضور فعال در کلاس و مشارکت در پرسش و پاسخ در طول ترم، تکالیف

دانشجویی، کوئیز، آزمون کتبی میان ترم

۲- ارزشیابی تراکمی: آزمون کتبی نهایی از مفاهیم آموخته شده به صورت تستی و تشریحی، در نظر گرفتن نمره مازاد جهت تشویق

دانشجو در انجام فعالیت فرا برنامه

منابع :

1-Williams,AL. Mcleod,S,McCauley,RL.Interventions for speech sound disorders in children,Baltimore: Brookes Publishing Company:2010

2-Caruso,A.and Strand,E,Clinical management of motor speech disorders in children . New York:Thieme medical publisher.1999.

3-Duffy,J.Motor speech disorder: substrates , differential diagnosis,and management.Elsevier Health Sciences:2012.